

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

"ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОГО ТА ГЕРМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА"

Освітня програма: "Германські мови та літератури (переклад включно)"

Спеціальність: 035.041 "Германські мови та літератури (переклад включно) (перша – англійська)"

Галузь знань: 035 "Філологія"

Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 7 від 28.02.2020 р.

м. Запоріжжя – 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Нормативна навчальна дисципліна "Вступ до загального та германського мовознавства" відповідає робочому навчальному плану (код ОПП 2.2.1.).</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Приходько Анатолій Миколайович, доктор філологічних наук, професор</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри: 061 769 - 85 - 89, E-mail кафедри: kafedra_pereklad@zntu.edu.ua</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>За розкладом</i>
Обсяг дисципліни	<i>Загальна кількість годин – 90, кредитів – 3. Із них: лекцій – 14, практичних -14, самосійна робота – 60. Вид контролю - екзамен</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<i>Пререквізити: немає, дисципліна започатковує філологічну освіту. Постреквізити: теоретична фонетика, теоретична граматики, лексикологія, стилістика, текстологія, перекладознавство</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>Дисципліна є засадничою для будь-якої філологічної освіти в цілому та для германського мовознавства зокрема. Вона закладає фундамент для опанування всіма іншими дисциплінами – як практичного (основа та друга іноземні мови), так і теоретичного порядку(вищеназвані дисципліни)</i>	
<i>Компетентності, яких набуває студент при вивченні. Загальні компетентності: розширення свого філологічного кругозору, аналітичне ставлення до дійсності, вироблення належного мовленнєвого стилю освіченої людини, філософське розуміння законів природи і суспільства. Фахові компетентності: формування знань про знакову (семіотичну) природу мови; про співвідношення мови і мислення, мови і суспільства, про системно-ієрархічну організацію та співвідношення мови і мовлення, про рівні мовної системи, їх одиниці та їх взаємодію; про внутрішні та зовнішні фактори мовного розвитку, основи типологічної та генеалогічної класифікації мов, а також про розселення германців в Європі та їх роль в епоху великого переселення народів; про роль готської мови у становленні та розвитку германських мов; про характерні риси фонетичної та граматичної (під)системи гер. мов у спільно-, давньогерманський та сучасний періоди їх розвитку; про загальні та особливі закономірності розвитку системи герм. мов.</i>	
4. Мета вивчення навчальної дисципліни	
<i>Ознайомлення студентів з основними поняттями про мову, її рівні, структуру та функціонування, їх підготовка до нормативних курсів з теорії мови</i>	

5. Завдання вивчення дисципліни			
<p>Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з сучасним станом природної мови, з основними поняттями мовознавства, а також з характерними рисами групи германських мов у складі індоєвропейської сім'ї.</p>			
6. Зміст навчальної дисципліни			
<p>Нормативний курс "Вступ до загального та германського мовознавства" належить до тих лінгвістичних дисциплін, які закладають основи підготовки філологів-перекладачів. Він структурується двома змістовими модулями: 1) "Вступ до загального мовознавства" і 2) "Вступ до германського мовознавства" У першому модулі розглядаються такі проблеми, як мовознавство і мови світу, походження і розвиток мов, знакова природа мови та її функції, система і структура мови, фонетична, морфологічна, лексична і синтаксична (під)системи мови тощо. У другому модулі концептуально важливими є такі ключові феномени: основні відомості з історії стародавніх германців, історія германської писемності. пам'ятки давньогерманських мов, система їх вокалізму і консонантизму; синтаксис, словотвір і лексичний склад давньогерманських мов, сучасні германські мови на політичній карті світу тощо.</p>			
7. План вивчення навчальної дисципліни			
№ теми	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть годин
1.	Мовознавство і мови світу.	лекц.	2
2.	Походження і розвиток мови	практ.	2
3.	Знакова природа мови та її функції	лекц.	2
4.	Письмо, графіка і орфографія	практ.	2
5.	Фонетична (під)система мови	лекц.	2
6.	Лексико-семантична (під)система мови	практ.	2
7.	Морфологічна і синтаксична (під)системи мови	лекц.	2
8.	Основні відомості з історії стародавніх германців	практ.	2
9.	Давньогерманські племена та становлення державності	лекц.	2
10.	Історія германської писемності. Пам'ятки двг мов.	практ.	2
11.	Система вокалізму і консонантизму двг. мов	лекц.	2
12.	Синтаксис, словотвір і лексичний склад двг. мов	практ.	2
13.	Основні риси граматичного ладу двг мов	лекц.	2
14.	Сучасні германські мови на політичній карті світу	практ.	2
8. Самостійна робота			
№ з/п	Назва теми	К-сть годин	
1	Місце мовознавства в системі гуманітарних наук. Методи дослідження мови	2	
2	Природа, сутність і функції мови. Мова і суспільство. Мова і мовлення.	2	
3	Теорії походження мов світу. Ностратична теорія.	2	
4	Фізичний і фізіологічний аспекти у вивченні мови. Живі та історичні фонетичні процеси. Фонетичні закони.	6	
5	Лексикологія. Розділи лексикології. Історичні зміни словникового складу мови.	6	

6	Способи вираження граматичних значень (аналітичні, синтетичні). Критерії виділення частин мови.	6
7	Міфологія, уявлення про світоустрій та вірування стародавніх германців.	6
8	Порівняльно-історичний метод. Ареальна лінгвістика, ізоглоси. Субстрат, суперстрат, адстрат. Екстра та інтралінгвальні фактори розвитку мови. Проблема прамови. Індоевропейська мова та індоєвропейці.	8
9	Історія германської писемності: рунічне письмо, готське (вulfіліанське) письмо, поширення і роль латинського алфавіту в історії германської писемності	6
10	Основні етапи розвитку германських мов: племінні діалекти, мови народностей, національні мови. Нації та національні мови. Поняття етносу.	6
11	Словотвір у давньогерманських мовах	4
12	Лексичний склад давньогерманських мов	6

Рубіжний контроль: за весь період вивчення навчальної дисципліни студент має виконати 2 (дві) модульних контрольних роботи (за окремим планом)

9. Система та критерії оцінювання курсу

Поточний контроль: опитування на семінарських заняттях

Підготовка реферату

Рубіжний контроль: 2 модульні роботи (за окремими критеріями)

Підсумковий контроль: екзамен

Оцінювання відповідей – за 100-бальною шкалою (ECTS)

ма балів за всі ди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для <i>екзамену</i> , курсової, практики	для <i>заліку</i>
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D		
60 – 69	E	задовільно	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика курсу

Вивчення курсу передбачає володіння студентом таких знань та вмінь:

знати

- *про знакову (семіотичну) природу мови; про співвідношення мови і мислення, мови і суспільства,*
- *про системно-ієрархічну організацію та співвідношення мови і мовлення,*
- *про рівні мовної системи, їх одиниці та їх взаємодію;*
- *про внутрішні та зовнішні фактори мовного розвитку, основи типологічної та генеалогічної класифікації мов;*
- *про розселення германців в Європі (виникнення племінних об'єднань, варварських королівств), роль германців в епоху великого переселення народів;*
- *про відокремлення групи германських мов і роль готської мови у становленні та розвитку германських мов;*
- *про характерні риси фонетичної та граматичної (під)системи германських мов у спільно-, давньогерманський та сучасний періоди їх розвитку;*
- *про загальні та особливі закономірності розвитку системи германських мов;*
- *основні лінгвістичні терміни*

вміти

- *встановлювати взаємозв'язок між мовою та такими категоріями, як мислення, мовлення, суспільство,*
- *орієнтуватися у основних напрямках розвитку лінгвістики, володіти загальною інформацією про рівні мовної системи, користуватися словниками різних типів;*
- *розпізнавати фонетичні явища у базових германських словах і наводити їх аналог в індоєвропейській мові-основі;*
- *давати морфологічну характеристику слів (повнозначних частин мови);*
- *встановлювати джерела писемної пам'ятки.*